

Kiezen, een roeping

Bijdrage 7 over Franciscus van Sales, door Wim Collin

Kiezen, we weten het allemaal, moeten we van 's morgens vroeg tot 's avonds laat doen. We moeten keuzes maken in verband met onbenullige dingen maar ook met betrekking tot zaken die van levensbelang zijn. Gelukkig behoren de meeste keuzes niet tot de laatste categorie! Anders zouden we doodmoe worden van de keuzestress. Belangrijke dingen echter verdienen onze aandacht, we mogen daarbij niet zomaar over èèn nacht ijs gaan.

Eèn van de dingen waarover we moeten nadenken is hoe we ons leven vorm gaan geven: “Zal ik trouwen?”, “Hoeveel kinderen willen we krijgen?”, “Zal ik bewust alleen blijven?” of “Ga ik een religieuze roeping volgen?”, en de onderliggende vraag daarbij is natuurlijk steeds: “Wat is mijn motivatie, wat zijn mijn beweegredenen voor deze of gene keuze?”.

Franciscus van Sales kwam er al heel snel achter dat hij priester wilde worden, maar zijn vader wilde graag dat zijn oudste zoon een carrière in de magistratuur begon. Dit betekende dat Franciscus wel heel sterk in zijn schoenen moest staan om zijn vader te overtuigen dat hij als “man van God” gelukkiger zou worden dan dat hij in het huwelijksbootje zou stappen. Kortom hij moest zijn vader ervan overtuigen dat hij de juiste keuze maakte, en dat was allesbehalve een makkelijke zaak.

De bisschop van Genève heeft altijd zowel het religieuze leven als het huwelijk als een roeping beschouwd. Er zijn twee soorten roeping die allebei evenwaardig zijn en beide hetzelfde doel nastreven: het geluk op aarde en in de hemel.¹ En zo kennen we ook Sint Franciscus: langs de ene kant schrijft hij de *Inleiding tot het devote leven* en het *Traktaat over de liefde van God* waarin hij voor gewone mensen een vorm van christelijke spiritualiteit of gelovig leven omschrijft. Langs de andere kant is hij ook de stichter van een nieuwe religieuze congregatie, de Zusters van de Visitatie, en hervormt hij heel wat kloosters in zijn bisdom. Hij brengt ze bij de tijd, geeft ze een nieuwe leefregel en zorgt dat ze een goed spiritueel leven hebben.

Volgens Franciscus heeft iedereen zijn eigen levensstijl; een president moet niet hetzelfde doen als een huismoeder en een openbaar ambtenaar moet een ander leven leiden dan een boswachter. “Iedere roeping heeft haar eigen deugden: die van een bisschop zijn niet die van een prins; de deugden die eigen zijn aan een soldaat zijn niet die van een gehuwde vrouw en die van een weduwe zijn nog anders. Het klopt dat iedereen alle deugden moet hebben, maar dat betekent niet dat ze allemaal op identieke wijze moeten beleven; iedereen moet er zich op een heel eigen wijze voor inzetten in de levensstaat waartoe hij geroepen werd.”² Binnen de religieuze roeping is er een grote variëteit aan charisma. Niet iedereen beleeft zijn roeping op dezelfde manier en het is belangrijk om na te gaan welk charisma het best bij jezelf past. “Er zijn mensen die zich inzetten om de zieken te verzorgen, mensen die de armen helpen, die catechese geven aan de kleine kinderen, die verdwaalden in het leven de weg wijzen, mensen die de kerkgebouwen onderhouden en het altaar verzorgen en er zijn zij die vrede en harmonie brengen onder de mensen.”³

¹ FRANCESCO DI SALES, *I trattenimenti. Colloqui con le sue Figlie*, R. BALBONI (a cura di), Roma, Città Nuova, ²1993, 340-341.

² IVD, 118.

³ IVD, 120.

Het komt er op aan goed te onderscheiden wat je eigen roeping precies is. “Er is duidelijk een groot verschil tussen diegenen die in de wereld blijven en diegenen die de wereld verlaten om zich totaal aan de goddelijke liefde te wijden.”⁴ Iedereen heeft zijn roeping en het is niet de bedoeling dat je ineens zomaar iets anders gaat doen wat eigenlijk jouw roeping niet is. Als je in de wieg bent gelegd om te huwen, dan moet je er niet naar verlangen om in een slotklooster te treden. De keuze brengt verplichtingen met zich mee en daar kan je niet onderuitkomen. Eens gekozen is voor altijd gekozen, zeg maar. Franciscus komt hierbij heel streng uit de hoek: “Ik keur het gewoon niet goed dat een persoon die aan een plicht of een roeping is gebonden, ineens van gedacht veranderd en een ander soort leven wenst. Dit leidt het hart af, het maakt de mens zwak voor datgene wat hij eigenlijk moet doen.”⁵

Kiezen en ergens zeker van zijn: het spanningsveld

Als we moeten kiezen tussen twee dingen, zeker als het om belangrijke levenskeuzes gaat, dan is dat geen gemakkelijke zaak. Je bent vrij om te kiezen: “In feite,” zegt Franciscus, “hoewel God almachtig is en kan doen wat Hij wil, wil Hij de vrijheid niet afnemen die Hij ons heeft gegeven.”⁶ Eèn van de vragen die we onszelf stellen is uiteraard: hoe kunnen we er zeker van zijn dat we de juiste keuze gemaakt hebben? Want we zouden graag meteen de juiste keuze maken. Het lijkt erop alsof we onszelf willen verplichten om onmiddellijk een definitieve keuze te maken. Kiezen tussen A en B en daar nooit meer op terugkomen. Franciscus leert ons echter iets anders: kiezen is een proces waar je niet dadelijk klaar mee bent. Hij illustreert dit met enkele heel eenvoudige voorbeelden. Als je naar het noviciaat gaat om aan het religieuze leven te beginnen, dan moet je niet alles weten, je moet niet doen alsof je al een broeder of zuster bent met 10 jaar eeuwige geloften. Men moet een flink deel van de goede wil hebben, vastbesloten zijn om die weg te gaan.⁷ Eenmaal gekozen, moet je voortgaan op de ingeslagen weg. De tijd zal je leren en God zal je laten weten of je de juiste beslissing hebt genomen.⁸ En tenslotte is het belangrijk dat je je laat leiden: je moet niet steeds zelf de weg zoeken. Je moet zijn zoals de mensen die varen op zee: “Het schip draagt de mensen op zee en ze blijven er rustig op; ze bewegen en hoeven zich geen zorgen te maken of ze op de goede weg zijn. Dit is de taak van de kapitein. De kapitein moet steeds het scheepskompas observeren om te weten of hij de juiste koers aanhoudt. En tegen zijn medereizigers zegt hij: Kom op, we zijn op de goede weg.”⁹

De moed om te kiezen

Je laten leiden wil niet zeggen dat je rustig moet afwachten en met je handen over elkaar naar je eigen leven moet kijken om te zien wat en of er wat gebeurt. Eenmaal de keuze gemaakt moet je er voor gaan. Je hebt geen nood aan een openbaring of een verschijning van engelen of de aanwijzingen van twaalf kerkvaders die je zeggen wat je moet doen. Franciscus leert ons twee

⁴ XVIII. *Sermon de Profession pour le vendredi dans l'octave de la Pentecôte*, Œuvres: Tome IX, Sermons: Vol III, 153 ; Cfr. IVD, 234.

⁵ IVD, 226.

⁶ FRANCESCO DI SALES, *I trattenimenti. Colloqui con le sue Figlie*, R. BALBONI (a cura di), Roma, Città Nuova, ²1993, 292; Cfr. 478.

⁷ Cfr. FRANCESCO DI SALES, *I trattenimenti. Colloqui con le sue Figlie*, R. BALBONI (a cura di), Roma, Città Nuova, ²1993, 294-295; 340-341.

⁸ TAD, 479-480.

⁹ FRANCESCO DI SALES, *I trattenimenti. Colloqui con le sue Figlie*, R. BALBONI (a cura di), Roma, Città Nuova, ²1993, 345.

dingen: je roeping is als en akker die je moet bewerken; en je moet het moment dat je je keuze gemaakt hebt altijd in het achterhoofd houden. “We moeten ons geen zorgen maken als er afkeer ontstaat of lauwheid. Als we altijd proberen onze wil stevig vast te houden in het streven naar het goede, zal God ons in alles leiden en helpen om alles tot een goed einde te brengen.”¹⁰ God geeft je alles wat je nodig hebt om de weg te gaan en Hij geeft dat ten gepaste tijde. Zo zegt hij aan zijn zusters: “Wanneer ik zeg dat God zichzelf verplicht heeft om aan de mensen die Hij roept datgene te geven wat ze nodig hebben om perfect te zijn in hun roeping, dan geeft Hij dat natuurlijk niet allemaal op hetzelfde moment of op het moment dat je binnentreedt in de congregatie. [...] Het is voldoende dat je binnentreedt en de weg naar de perfectie bewandelt.”¹¹ Hij geeft je niet alles tegelijkertijd, maar wanneer je het nodig hebt.

Hoe doe je wat God wil?

We kunnen, zo leert Franciscus van Sales ons, nooit met 100 % zekerheid zeggen wat de wil van God is, we kunnen alleen maar denken te weten wat overeenstemt met wat Hij wil, wat Hij goed vindt. Voor een aantal dingen weten we het zeker: datgene wat in Zijn geboden staat en wat de Kerk leert. “Gods wil wordt aan ons geopenbaard met zijn bevelen of geboden, en in dit geval is er geen ruimte voor keuzes: we moeten gewoon doen wat ons wordt opgedragen; maar voor al het andere wordt het aan onze vrijheid overgelaten om te kiezen wat ons het beste lijkt.”¹² Voor al de andere dingen moeten we bidden en andere mensen om raad vragen om te ontdekken wat de voorkeur van God zou kunnen wegdragen.¹³ Het is in het samengaan van geboden en de wijze raad van anderen dat we de wil van God ontdekken: “De stenen, de dieren, de planten spreken niet”, zegt Franciscus, “daarom kan alleen de mens Gods wil aan mij openbaren, op die manier kan ik zo goed mogelijk Gods wil kennen.”¹⁴

De wil van God doen betekent niet alleen ophouden te doen wat je eigenlijk niet hoort te doen, noch te proberen je niet te vergissen of fouten te begaan. De wil van God doen wil ook zeggen dat je niet meer doet wat jij graag zou willen doen, maar wat je denkt dat God wil dat je moet doen. Franciscus definieert dit proces als “sterven aan jezelf” en gelooft dat het niet alleen gebeurt door het vermijden van wat slecht of nutteloos is, maar ook door door het vermijden van wat, hoewel aangenaam en voordelig voor onszelf, niet de wil van God is.¹⁵ Franciscus vergelijkt dit met een sneeuwvlokje. Een sneeuwvlokje doet waarvoor het geschapen is, waartoe het geroepen is: “Hé, kijk hoe het valt [de sneeuwvlok]: hij valt zo zacht! Zie hoe het op aarde blijft totdat God een zonnestraal stuurt om het te smelten. O, hoe gehoorzaam is de sneeuw!”¹⁶ De sneeuw blijft liggen zolang het moet en smelt wanneer de zon er op schijnt en de temperatuur stijgt. Franciscus zegt dat de sneeuw haar wil niet opdringt of zelf oordeelt: wanneer de tijd gekomen is, verdwijnt ze.

¹⁰ FRANCESCO DI SALES, *I trattenimenti. Colloqui con le sue Figlie*, R. BALBONI (a cura di), Roma, Città Nuova, 21993, 290; Cfr. Ibid. 295.

¹¹ FRANCESCO DI SALES, *I trattenimenti. Colloqui con le sue Figlie*, R. BALBONI (a cura di), Roma, Città Nuova, 21993, 294-295 ; Cfr. IVD, 117.

¹² TAD, 478.

¹³ FRANCESCO DI SALES, *I trattenimenti. Colloqui con le sue Figlie*, R. BALBONI (a cura di), Roma, Città Nuova, 21993, 252.

¹⁴ FRANCESCO DI SALES, *I trattenimenti. Colloqui con le sue Figlie*, R. BALBONI (a cura di), Roma, Città Nuova, 21993, 253.

¹⁵ FRANCESCO DI SALES, *I trattenimenti. Colloqui con le sue Figlie*, R. BALBONI (a cura di), Roma, Città Nuova, 21993, 342.

¹⁶ XIII. *Sermon de Vêture pour la fête de Notre-Dame des Neiges*, Œuvres: Tome IX, Sermons: Vol III, 97.

Zodra we de wil van God begrepen hebben, lijkt het gemakkelijk om die te realiseren. Maar dat is natuurlijk makkelijker gezegd dan gedaan. “In de hemel is er geen weerstand tegen Gods wil, alles is onderdanig en gehoorzaam aan Hem; daarom wensen we voor onszelf en vragen we Onze Lieve Heer dat wij dat ook hier kunnen doen, zonder enige weerstand, maar altijd gehoorzaam aan wat Hij vraagt.”¹⁷ Maar elke roeping, ook het huwelijk, vereist inspanning. Het is alsof je elke dag “ja” zegt, en dit niet alleen in grote dingen, maar ook in kleine dingen. Voor Franciscus hebben zelfs de meest banale acties een betekenis. Drinken, eten, slapen ... zijn op zich vanzelfsprekende handelingen, maar ze zijn niettemin noodzakelijk om het lichaam en ook de ziel te ondersteunen. Om aan de wil van God te voldoen, zijn zowel lichaam als ziel nodig. Dus handelingen zoals eten en slapen zijn ook essentieel om God te dienen.¹⁸

Maar uiteindelijk “wordt het aan onze vrijheid overgelaten om zelf te beslissen wat wij denken dat goed is.”¹⁹ Een belangrijke kanttekening die Franciscus hierbij maakt is dat het kiezen voor een roeping nooit mag gepaard gaan met eender welke vorm van afkeer, vlucht of dwang. “Wanneer [God] ons in Zijn dienst roept, wil Hij dat we erheen gaan met onze volledige toestemming, niet met geweld of dwang.”²⁰

Laat je roeping niet ontsnappen

Ieder heeft zijn eigen roeping en moet daar zorg voor dragen. In feite vertrouwt God op ons dat ieder volgens zijn roeping leeft. Van de leek of de wereldse mens wordt niet verlangd dat hij zich op dezelfde manier als geestelijken toevertrouwt aan de voorzienigheid van God, want volgens Franciscus zal iedereen door God geholpen worden als dat nodig is.²¹ Als je eenmaal gekozen hebt, dan moet je niet te veel links of rechts kijken, het is heel makkelijk, soms zelfs bijna meer vanzelfsprekend om je te laten afleiden, om andere wegen te gaan verkennen of bewandelen.²² Te veel elders gaan rondkijken kan je op een ander pad brengen en kan de oorspronkelijke keuze die je gemaakt hebt in gevaar brengen. Zeker in het begin moet je ervoor zorgen dat de keuze die je gemaakt hebt een stevig fundament krijgt, zodat je niet wankelt als je per ongeluk een verkeerde weg neemt of als je in een kleine crisis terecht komt. Laat je keuze, je roeping niet ontsnappen, je moet er aan blijven werken, in blijven investeren, want als dit je èchte levenskeuze is, waarheen zal je dan gaan?²³ Daarom is het opportuun verder te gaan op de ingeslagen weg en niet te twijfelen, vastbesloten over jouw beslissingen en gelukkig en tevreden over je eigen keuze.²⁴ Enkel de Heer kan jou laten weten of je het juiste pad gekozen hebt.²⁵

¹⁷ FRANCESCO DI SALES, *I trattenimenti. Colloqui con le sue Figlie*, R. BALBONI (a cura di), Roma, Città Nuova, ²1993, 251.

¹⁸ XIII. *Sermon de Vêture pour la fête de Notre-Dame des Neiges*, Œuvres: Tome IX, Sermons: Vol III, 97-98.

¹⁹ TAD, 478.

²⁰ FRANCESCO DI SALES, *I trattenimenti. Colloqui con le sue Figlie*, R. BALBONI (a cura di), Roma, Città Nuova, ²1993, 292.

²¹ *Lettre CLXVIII*, Œuvres: Tome XII, Lettres: Vol II, 146-147; Cfr. ²¹ LVIII. *Sermon pour le jeudi après le deuxième Dimanche de Carême coïncidant avec la fête de saint Mathias*, Œuvres: Tome X, Sermons: Vol IV, 252.

²² Cfr. XXX. *Avis a la Sœur Marie-Adrienne Fichet*, Œuvres: Tome XXVI, Opuscules: Vol V, 310.

²³ LVIII. *Sermon pour le jeudi après le deuxième Dimanche de Carême coïncidant avec la fête de saint Mathias*, Œuvres: Tome X, Sermons: Vol IV, 261.

²⁴ *Lettre CCXXXIII*, Œuvres: Tome XII, Lettres: Vol II, 350.

²⁵ TAD, 480.

O wil van mijn God, dat je altijd mag geschieden!
O eeuwig ontwerp van de goddelijke wil,
ik aanbid je en ik wijd mijn intenties aan jou toe.
Ik wil alleen doen wat jij al altijd en voor altijd hebt vastgesteld!
Dat ik in alle dingen, God mijn Schepper,
altijd uw wil mag doen!
Ja, Vader, leid mij zodat ik alleen doe wat Jij,
in je goddelijke goedheid, vraagt van mij.
O eeuwige wil van God, leef en heers in heel mijn wezen,
wees mijn gids en leid mijn bedoelingen, nu en voor altijd.
Amen²⁶

²⁶ XXXIV. Exercice envoyé a Madame de Villesavin, juillet-août 1619, Œuvres: Tome XXVI, Opuscules: Vol V, 331.